

Metsäsuunnitelma 2020 - 2030

8.12.2020 / SS

Johdanto

Naantalın kaupungin metsäsuunnitelman tavoitteena on säilyttää metsäalueet monimuotoisina kaupunkilaisten virkistysalueina, joiden avulla edistetään ihmisten terveyttä ja hyvinvointia. Eri metsäalueiden ja -tyyppien määrittely, hoidon suunnittelu ja sen systemaattinen toteuttaminen pitkällä aikajänteellä on keino saavuttaa asetetut tavoitteet.

Metsäalueiden taloudellinen hyödyntäminen harkituilla hakkuu- ja hoitotoimenpiteillä metsien luokitusten mukaisesti tuottaa omistajalleen tuloa ja vaikuttaa metsäalueiden suunniteltujen kehittämistoimenpiteiden lopputulokseen niitä edistävästi. Vuositasolla metsäluokkien euromääräinen tuotto-odotus on yhteensä 40 000€.

Metsäsuunnitelma perustuu Naantalın kaupunkistrategiaan 2022 ja osaltaan Naantalın kaupungin ympäristöohjelmaan 2020-2024, jossa mainittu visio 2030 kuvaa Naantalissa olevan elinvoimainen luonnonympäristö, sekä kaunis, vehreä asuinympäristö.

Tavoitteet

Metsäsuunnitelman tavoitteena on toteuttaa Naantalın kaupungin visio 2030.

Vuonna 2012 valmistuneessa Naantalın metsäsuunnitelmassa on Naantalın kaupungin todettu omistavan 1065 hehtaaria kasvupaikkaluokiteltua metsätalousmaata, josta kehityskelpoista metsämaata on ollut 562 ha, kitumaata 479 ha ja joutomaata 24 ha. Edellä mainittujen metsätalousmaiden lisäksi on vuonna 2012 tehty hoitosuunnitelma 166 hehtaarin puistometsäalueille.

Suunnitelmakauden aikana, vuosien 2020-2030 välillä tehdään Naantalın kaupungin metsäalueiden kartoitus, jossa selvitetään ja päivitetään erilaisten metsäalueiden ja metsätyyppien sijainnit pinta-aloineen, määritellään metsätyyppien luokka, laaditaan luokittain hoidolliset tavoitteet sekä toteutetaan metsien hoito systemaattisesti alueittain. Lisäksi kartoitetaan metsityskelpoiset joutomaat. Kartoitustyö toteutetaan pääsääntöisesti viheryksikön omana työnä vuoden 2021 aikana.

Metsäluokkien tavoitteelliset hiilinielu- ja -varastoarvot määritellään suunnitelmakauden alussa, jotta voidaan saavuttaa ns. jatkuvan kasvun periaate.

Metsien hoidon suunnittelussa ja hoitotoimenpiteiden toteuttamisessa tullaan huomioimaan mm.

- Maanomistajan asettamat tavoitteet
- Puuston ja kasvillisuuden kehityselinkaaret
- Metsäalueiden ominaispiirteet; Arvokkaat ja uhanalaiset lajit, pinnanmuodot, veden kiertokulku ja näkymät
- Kulkukelpoisuus ja turvallisuus
- Virkistysarvo
- Vieraslajien torjunta
- Hoitomenetelmien kestävä kehityksen mukaisuus

- Luonnon monimuotoisuuden vaaliminen
- Asukastoiveiden informaatio

Metsien luokitukset

Metsäalueet tullaan luokittelemaan Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020, Viherympäristöliiton julkaisu nro 67 kohdan Metsät M mukaisesti.

Kunnossapitoluokka Metsät M sisältää viisi eri alaluokkaa; Arvometsä M1, Lähimetsä M2, Ulkoilu- ja virkistymetsä M3, Suojametsä M4 ja Talousmetsä M5. Suojellut metsäalueet huomioidaan kunnossapitoluokassa Suojelualueet S.

Alaluokka Talousmetsä M5 osalta Naantalin kaupungilla on voimassa oleva talousmetsäsuunnitelma vuoden 2021 loppuun asti.

Kaupungille laaditaan vuoden 2021 aikana erillinen Talousmetsä M5 luokituksen mukainen suunnitelma. Suunnitelman laadintaa ohjaa tämän metsäsuunnitelman kartoitusvaiheen alueellinen metsätyyppien luokittelu.

Metsäluokkien kuvaukset

Arvometsä M1:

- Tyypillisesti pienialaisia ja rajattuja erityisiä metsäalueita, jotka voivat sijaita muun M-alaluokan metsäalueen sisällä tai sen yhteydessä taajamassa tai sen ulkopuolella
- Arvometsän määrittäminen edellyttää erityisen arvon perusteltua nimeämistä ja ne ovat tärkeitä luonnon monimuotoisuuden tai muun maanomistajan määrittämän ominaispiirteen vuoksi
- Arvometsät eivät ole suojeltuja metsäalueita
- Arvometsiin ei kohdisteta taloudellista tuotto-odotusta
- Arvometsä säilyttää erityisiä luontoarvoja ja tarjoaa niihin liittyviä elämyksiä
- Arvometsän hoidon yleinen tavoite on säilyttää ja korostaa kohteen erityisarvoja ja sitä hoidetaan kohdekohtaisen suunnitelman mukaisesti
- Naantalin alueella sijaitseva esimerkki arvometsästä on Aidantaipaleentien ja Ritaniementien väliin jäävä metsäalue, rehevä tervaleppäkorpi.

Lähimetsä M2:

- Lähimetsät ovat asuinalueiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevia päivittäin oleskeluun, leikkiin tai ulkoiluun käytettäviä metsiä
- Lähimetsissä voi sijaita rakennettuja kulkuväyliä ja polkuja, joiden läheisyyteen on sijoitettu rakenteita, kalusteita ja varusteita sekä lähiliikuntapaikkoja
- Hoitotehtävissä tulee huomioida käytön erityistarpeet ja käytöstä johtuva kuluminen sekä käyttäjien turvallisuus hoitotöiden aikana
- Rakenteiden kunnossapitotyötä ohjataan lakisääteisillä kunto- ja turvallisuustarkastuksilla sekä omistajan hoito- ja huoltotöiden ohjeilla
- Lähimetsiin ei ensisijaisesti kohdisteta tuotto-odotuksia

- Lähimetsien hoidon yleinen tavoite on monipuolinen, turvallinen ja viihtyisä metsäalue, jossa kasvillisuuden ja rakenteiden turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti ja jossa virkistyskäyttöä ohjataan poluille ja pitkospuille
- Kasvillisuus hoidetaan siten, että alueen viihtyisyys, käytettävyys ja turvallisuus säilyvät sekä ekologinen monimuotoisuus vahvistuu suosimalla mm. pienialaisia tiheikköjä, aluskasvillisuutta ja lahopuita
- Naantalin alueella sijaitseva esimerkki lähimetsästä on Juoksijanpolku, Kastovuorenpuisto

Ulkoilu- ja virkistysmetsä M3:

- Sijaitsevat asuinalueiden läheisyydessä tai hieman etäämmällä
- Alueita käytetään ulkoiluun, retkeilyyn, marjastukseen ja sienestykseen sekä yleiseen virkistäytymiseen
- Metsäalueilla voi olla erilaisia rakenteita, kuten tulentekopaikkoja sekä hoidettuja polku- ja latuverkostoja
- Ulkoilu- ja virkistysmetsiin kohdistetaan tuotto-odotuksia
- Hoidon yleinen tavoite on monipuolinen, luontoarvoiltaan monimuotoinen ja käyttäjätystävällinen metsäalue sekä turvalliset reitit ja rakenteet
- Hoidon avulla edistetään myös metsätaloutta ja näkymiä avataan ympäröiviin maisema-alueisiin ja luonnonmuodostumiin
- Kasvillisuuden ja rakenteiden turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti ja virkistyskäyttöä ohjataan kestäville päälysteille, kuten poluille ja pitkospuille
- Kasvillisuutta hoidetaan siten, että alueen ekosysteemi on elinvoimainen ja metsäluonnon monimuotoisuutta edistetään mm. tiheikköjä, pienimuotoisia hakkuualueita ja lahopuita suosimalla
- Ulkoilu- ja virkistysmetsään voi kuulua myös hoidon ulkopuolelle jääviä alueita
- Naantalin alueella sijaitseva esimerkki ulkoilu- ja virkistysmetsästä on Suovuoren kuntoradan metsä, Immainen

Suojametsä M4:

- Suojametsät ovat asuinalueiden ja muun rakennetun ympäristön ja erilaisten häiriötä aiheuttavien toimintojen, kuten liikenteen ja teollisuuslaitosten välissä sijaitsevia metsäalueita
- Metsäalueet suojaavat terveyttä ja turvallisuutta peitteisellä ja monikerroksisilla puustolla sekä pienhiukkas-, pöly- ja meluhaitoilta
- Suojametsät antavat näkösuojaa ja muodostavat tuuli- ja lumihaittoja lieventäviä vyöhykkeitä
- Suojametsiin kohdistetaan tuotto-odotuksia
- Hoidon yleisissä tavoitteissa huomioidaan suojavaikutusten säilyminen ja ekosysteemipalveluiden toiminta sekä tavoitellaan monikerroksellista ja peittävää metsäaluetta ja sen suojavaikutusten ylläpitämistä
- Hoitotoimenpiteissä otetaan huomioon metsähoitoprosessin sujuvuus ja kohteen suoja- ja luontoarvot sekä mahdollinen virkistyskäyttö, vaikka virkistyskäyttö ei ole suojametsien olennainen käytötapa

- Suojametsään voi kuulua myös hoidon ulkopuolelle jääviä alueita
- Naantalin alueella sijaitseva esimerkki suojametsästä on Ripipuisto, Aurinkotien ja Ripikadun välinen metsäkaistale

Talousmetsä M5:

- Talousmetsät ovat talouskäytössä olevia metsiä
- Metsätalouden lisäksi ne ovat virkistyskäytössä
- Talousmetsiin kohdistetaan selkeä tuotto-odotus
- Hoidon yleinen tavoite on, että metsä antaa kestävästi hyvän tuoton samalla, kun sen monimuotoisuus säilytetään
- Talousmetsää hoidetaan maanomistajan tavoitteiden pohjalta taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla, myös maisemalliset arvot huomioiden
- Metsäluonnon monimuotoisuutta edistetään mm. tiheikköjä, pienimuotoisia hakkuualueita ja lahopuita suosimalla
- Naantalin alueella sijaitseva esimerkki talousmetsästä on Korvenperäntien varressa olevat kaupungin omistamat metsät

Suojelualueet S:

- Naantalin kaupungin metsäalueilla sijaitsevat suojellut luontokohteet ovat määriteltä laissa, asetuksessa, tai valtioneuvoston, ministeriön, ELY-keskuksen tai muun viranomaisen päätöksessä
- Suojelualue voi olla myös maanomistajan omalla päätöksellä tai muulla päätöksellä suojeltu alue
- Suojelualueiden yleinen hoidon tavoite on turvata lajiston ja luontotyyppien monimuotoisuutta sekä huolehtia kansallismaiseman, kulttuuriperinnön, virkistys- ja retkeilyalueiden tai muun erityisen ja suojeltavan arvon säilymistä
- Suojelualueiden hoitotoimenpiteitä tehdään ainoastaan lain tai asetuksen mukaisen kohdekohtaisen hoito- ja käyttösuunnitelman mukaan, jonka laatii aluetta hallinnoiva viranomainen
- Naantalin alueella sijaitseva esimerkki suojelualueesta on Luikkio 529-019-9908-1001 Soinistentien ja Metsäluikkiontien välillä oleva alue S 1

Ympäristöasioiden huomiointi

Metsäsuunnitelmassa ja sen toteutuksessa huomioidaan ympäristöarvot ja Naantalin kaupungin ympäristöohjelman 2020-2024 esittämät suositukset kaikkien metsäluokkien osalta.

Metsäluokituksen lähtökohtana oleva Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020 määrittää metsäluokittain hoitotoimenpiteitä, jotka tukevat Naantalin ympäristöohjelmaan kirjattuja arvoja ja tavoitteita. Jokaisessa metsäluokituksessa mainitaan monimuotoisen kasvuston säilyttäminen ja sen edistämiseksi on tunnistettavissa useita hoitoon liittyviä toimenpiteitä, joilla tullaan saavuttamaan sekä Naantalin ympäristöohjelmaan, että metsäsuunnitelmaan kirjatut tavoitteet.

Naantalin kaupungin ympäristösuojelu ja viheryksikkö tulevat yhteistyössä määrittelemään Naantalin metsäalueiden tavoitteelliset hiilinielu ja -varastoarvot, jotta vuosittaisille

metsänhakuille saadaan muodostettua vuositason suorittavien puiden kaatojen enimmäismäärät niiden metsäluokkien osalta, joihin tuotto-odotuksia on tässä suunnitelmassa osoitettu olevan. Metsien hoidon olennainen arvo on myös niiden uusiutumisen vaalimisessa jatkuvan kasvun periaatteen mukaisesti.

Aluejaot

Suunnitelmassa huomioidaan ja toimenpiteet kohdistetaan kaikkiin Naantalin kaupungin omistamiin metsäalueisiin.

Naantalin metsäalueet kartoitetaan kaupunkiosatasolla ja Merimasku, Rymättylä ja Velkua kokonaisuuksina. Aluekartat Naantalin maaomistusalueineen esitetty suunnitelman lopussa.

Aikataulutetut Toimenpiteet

2020:

- Metsäsuunnitelman laadinta

2021:

- Naantalin metsäalueiden kartoitukset pienempiin osakokonaisuuksiin (kaupunginosat, Merimasku, Rymättylä, Velkua)
- Kartoitettujen metsäalueiden luokitukset, karttamerkinnot ja pinta-alaperusteiset inventoinnit metsäluokittain
- Metsityskelpoisten joutomaiden kartoitus ja niiden metsityssuunnittelu
- Tavoitteelliset hiilinielu- ja -varastomääritykset
- Metsäluokkien euromääräisten tuotto-odotusten määrittely vuosille 2022-2030
- Metsäluokka M5 Talousmetsät ohjelman päivitys ja uuden Talousmetsäsuunnitelman hankinta vuosille 2021-2030

2021-2030:

- Metsäsuunnitelmien toimeenpano ja vuosittain tehtävät toiminnalliset päivitykset ja tarkastelut huomioitavien muutosten osalta; Kaavamuutokset, metsähoidollisten perusteiden muutos, asukaspalautteet ja -toiveet
- Metsäluokkien euromääräisten tuotto-odotuksen vuosittainen päivitys seuraavan suunnitelmavuoden osalta
- Seuraavan toimintavuoden tarkennettu metsäluokkien hoidollinen toimenpide-esitys, jossa laadittu rajatut aluekartat yksilöidyillä hoitotoimenpideluetteloilla sekä jossa huomioitu lisäksi seuraavat kohdekohtaiset tiedot;
  - Kohteen nimi
  - pinta-ala ja lähtötiedot
  - kaava
  - luonnonsuojelu- ja metsälain vaateet
  - muut kohteen erityispiirteet
  - kohteen maisemallinen merkitys
  - lupa-asiat

- tiedotus
- asiakaspalautteet
- hoidon tavoitteet
- hakkuutähteet
- Alueellisten metsitysten toteutukset

2029:

- Uuden metsäsuunnitelman valmistelu ja laadinta vuosille 2030-2040

Naantalin maanomistusalueet;

Naantali, Luonnonmaa

Rymättylä

Velkua, Pakinainen

